

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisning om
källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och
svenska i grundskolan vid Änge skola
i Krokoms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och svenska i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt till digitala och andra källor. Detta omfattar både *vad* undervisningen om källkritiskt förhållningssätt innehåller och *hur* undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att utveckla sina förmågor.

I granskningen omfattar begreppet källkritiskt förhållningssätt både undervisning om *informationssökning och källkritik*. Granskningen omfattar källkritiskt förhållningssätt både till *digitala och andra källor* men med särskild uppmärksamhet på hur undervisningen möter utmaningar kopplade till digitala källor. Granskningen omfattar ämnena *samhällskunskap* och *svenska* i grundskolans årskurs 9.

De övergripande frågeställningarna är:

Samhällskunskap

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet samhällskunskap eleverna förutsättning att utveckla sin förmåga att söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Svenska

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet svenska eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Änge skola är en kommunal grundskola i Krokoms kommun med förskoleklass och årskurs 1-9. Skolenheten Änge 4-9 har vid granskningstillfället cirka 220 elever varav cirka 40 går i årskurs 9. Skolenheten leds av en rektor. Det finns två lärare som undervisar i både svenska och samhällskunskap i årskurs 9.

Skolinspektionen besökte Änge skola den 12 april 2018. Besöket genomfördes av Tilda Lindell och Olivia Öberg. Intervjuer med lärare i svenska och samhällskunskap, elever och rektor har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området. Därefter följer en motivering till de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat inom ramen för granskningen.

Skolinspektionens bedömning

Samhällskunskap

Undervisningens utformning

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet samhällskunskap inkluderar ett varierat arbetsmaterial, så som nyhetssändningar från tv-kanaler och material från olika tidningar. Av granskningen framgår att en lärare brukar inleda varje lektion i samhällsorienterade ämnen med att ta upp och diskutera aktuella nyheter med eleverna under 10-15 minuter. Syftet med detta uppges framförallt vara att göra eleverna uppmärksamma på nyheter, att vara kritiska till nyheter och att följa med i nyhetsflödet.

Av granskningen framgår att eleverna har vissa möjligheter till inflytande över undervisningen, dels genom att lärarna brukar fråga eleverna om de tagit del av någon nyhet som de vill ta upp och dels genom att eleverna ofta får diskutera nyheter.

Svenska

Undervisningens innehåll

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska till viss del omfattar informationssökning. Av granskningen framgår att lärarna använder ett temapakett om informationssökning och källkritik från Nationalencyklopedin (NE) i undervisningen. Lärarna har med hjälp av NE:s temapakett tagit upp att eleverna måste kunna söka i faktaböcker och på olika webbsidor. Utöver arbetet med temapakettet har undervisningen i mindre utsträckning omfattat olika sätt att söka information. Undervisningen har inte omfattat informationssökning i till exempel bibliotek, men lärarna försöker uppmärksamma eleverna på att det finns ett utbud av böcker på biblioteket. Lärarna ser att eleverna framförallt söker information på internet genom att de söker på Google, men undervisningen har dock inte innefattat genomgångar med alla elever om hur man kan söka för att hitta relevant information på internet.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska till viss del omfattar hur man citerar och att göra källhänvisningar. Av granskningen framgår att citat och källhänvisningar har tagits upp när eleverna går i årskurs 9. Till exempel står det i de skriftliga instruktionerna till de ämnesövergripande arbetena i årskurs 9 hur eleverna ska redovisa de källor som de har använt. Av granskningen framgår att lärarna har identifierat att undervisningen om hur man gör citat och att göra

källhänvisningar behöver utvecklas. Till exempel har lärarna noterat att ett flertal elever inte har citerat korrekt i årets nationella prov i svenska, och lärarna får många gånger in plagiat vid inlämningsuppgifter.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska till viss del omfattar att sovra i en informationsmängd och att pröva källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. Av granskningen framgår att lärarna som har elever i årskurs 9 inte särskilt har tagit upp hur man sovrar i en stor informationsmängd i undervisningen, men de har arbetat med studieteknik i årskurs 7. Då har de till exempel arbetat med olika sätt att ta till sig texter tillsammans med eleverna, som att eleverna får ta ut rubrikerna i en exempeltext och fundera på vilken information de tror kommer finnas under rubriken. Eleverna sovrar ibland "automatiskt" om de skriver ut information från en webbsida och använder överstrykningspenna.

Eleverna har fått träna på att granska olika webbsidor och att värdera trovärdighet och relevans hos olika källor om samma ämne. Begrepp som primärkälla och sekundärkälla har tagits upp i undervisningen, och eleverna har fått träna på att pröva olika källor. Exempelvis tittar de på när en webbsida är upprättad, om webbsidan går att ändra och om det finns kontaktuppgifter på sidan. Undervisningen i ämnet svenska har även omfattat granskning av bilder och hur det går att avgöra om en bild är manipulerad.

Undervisningens utformning

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet svenska inkluderar ett varierat arbetsmaterial, så som filmavsnitt från UR Skola, webbsidor som till exempel NE och ett temapaket om informationssökning och källkritik från NE. Lärarna brukar rekommendera källor, särskilt NE, till eleverna när de ska söka information och även skriva upp andra källor de rekommenderar på tavlan. Eleverna i årskurs 9 söker framför allt information när de arbetar med uppgifter i svenska och två ämnesövergripande arbeten i svenska/historia och svenska/no. Eleverna använder ibland webbsidor med elevarbeten, till exempel Mimers Brunn.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen är varierad och till viss del inkluderar elevaktiva arbetsmetoder, elevdelaktighet och ett jämställdhetsperspektiv. Av granskningen framgår att lärarna använder varierande arbetssätt i undervisningen, så som genomgångar, diskussioner och skriftliga uppgifter. Till exempel har lärarna samlat alla elever i årskurs 9 för en genomgång inför de ämnesövergripande arbetena. I samband med detta har lärarna i svenska lämnat ut skriftliga instruktioner för hur arbetet ska se ut, vad det ska innehålla, hur eleverna ska redovisa källorna de använt och en lista på frågor som eleverna ska ställa sig när de prövar olika källor.

Av granskningen framgår vidare att lärarna inte har arbetat med att göra eleverna delaktiga specifikt i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt. Eleverna har vissa möjligheter att påverka undervisningens innehåll och genomförande, till exempel genom att eleverna får välja ämne att söka information om och att lärarna kan fråga eleverna vad de tycker om uppgiften när de får tillbaka sina arbeten. Eleverna kan

ibland säga till om de vill arbeta enskilt eller i grupp. Lärarna har arbetat med pojkars och flickors erfarenheter av internet och digitala medier i olika uppgifter i ämnet svenska. I årskurs 8 läser eleverna boken *Gilla hata horan* som handlar om olika grupperingar på internet. Boken har sedan diskuterats i klassrummet och eleverna har fått i uppgift att skriva om hur de själva ställer sig till sociala medier. Eleverna har även fått frågor att besvara och diskutera i grupp efter att de i klassen har sett filmer som *Die Welle* och *Lilja 4-ever*.

Förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte

Skolinspektionens bedömning är att det till viss del finns förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte gällande planering och utveckling av undervisningen. Av granskningen framgår att lärarna som undervisar i samhällskunskap har gemensam planeringstid en timme i veckan och att två av lärarna som undervisar i svenska har gemensam planeringstid en timme i veckan. Vidare finns det varannan till var tredje vecka en och en halv timme efter skoltid som är avsatt för skolutveckling. Denna tid har bland annat använts för arbete med läslýftet. Av granskningen framgår vidare att den tid som finns för samplanering inte upplevs som tillräcklig. Lärarna skulle vilja planera in fler samarbeten mellan olika ämnen, till exempel gällande bildanalys, och få en bättre överblick över vad som tas upp i olika ämnen.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

- Rektorn behöver följa upp personalens kompetens och erbjuda möjligheter till kompetensutveckling, i syfte att säkerställa att personalen har den kompetens som krävs för en modern undervisning om källkritiskt förhållningssätt.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i större utsträckning behöver följa upp lärarnas kompetens. Av granskningen framgår att rektorn inte har följt upp undervisningen avseende källkritiskt förhållningssätt eller lärarnas kompetens för att undervisa om källkritiskt förhållningssätt. Lärarna har inte tagit del av någon kompetensutveckling kring källkritiskt förhållningssätt, men lärarna uppger att de nog skulle få ta del av till exempel en kurs om en sådan fanns att tillgå. Av granskningen framgår även att lärarna inte känner sig fullt ut förberedda för att undervisa om källkritiskt förhållningssätt.

- Undervisningen i ämnet samhällskunskap behöver omfatta hela innehållet i kunskapsområdet *Information och kommunikation*.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet samhällskunskap behöver utvecklas så att den omfattar nyhetsvärdering och hur nyheter kan påverka människors bilder av omvärlden. Undervisningen i ämnet samhällskunskap behöver även utvecklas så att den omfattar möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.

Av granskningen framgår att lärarna regelbundet tar upp nyheter i undervisningen och diskuterar aktuella nyheter med eleverna. Eleverna uttrycker att nyheter tas upp i början av varje SO-lektion, men att det inte handlar om att kritiskt granska nyheter. I dessa sammanhang kan diskussionerna komma att handla om hur individer framställs, till exempel varför Syriens president får sitta kvar trots att ett krig pågår och varför tillgången till nyheter från USA är större än tillgången till nyheter från Ryssland. Det är dock inte planerat att diskussionerna ska handla om hur till exempel individer framställs i media, eftersom lärarna utgår från vad som är aktuellt i nyheterna. I granskningen har det inte framkommit några exempel på att undervisningen i ämnet samhällskunskap har omfattat nyhetsvärdering utifrån hur grupper kan framställas, till exempel utifrån kön, religionstillhörighet eller etnicitet, eller hur olika grupper framställs genom nyheternas val av film- och bildmaterial.

Av granskningen framgår vidare att möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier har tagits upp spontant och inte planerat i undervisningen i samhällskunskap. Till exempel har lärarna på förekommen anledning tagit upp vad som kan vara olämpligt att lägga ut på sociala medier. Risker såsom falska nyheter, näthat och nätmobbning har tagits upp i undervisningen i svenska men inte i samhällskunskap.

Skolinspektionens bedömning är att undervisningen i ämnet samhällskunskap omfattar olika slags medier, deras uppbyggnad och mediers olika roller i samhället. Av granskningen framgår att skillnaden mellan olika medier och mediers olika roller i samhället tas upp i ett arbetsområde som genomförs i årskurs 7 eller 8. Lärarna diskuterar återkommande medier och nyheter med eleverna i årskurs 9, och diskussionerna kan även då komma att handla om mediers olika roller. Ett exempel på detta är att lärarna har berört mediernas roll att granska myndigheter och riksdagen i samband med att de har arbetat med politik och höstens val i samhällskunskap.

1.1 Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 5 februari 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2017:7326) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Agneta Kenneberg

Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Kenneberg

X Tilda Lindell

Föredragande
Signerat av: Tilda Lindell

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/undervisning-om-kallkritik/>

Bilaga 1 Författningsstöd för kvalitetsgranskningsprojekt Undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhälls- kunskap och svenska i grundskolan

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

1 kap. 11 § första stycket

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

2 kap. 9 §

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn och förskolechefen ska benämnas på detta sätt. Dessa benämningar ska förbehållas den som har en anställning som rektor eller förskolechef.

En ställföreträdare får utses för en rektor eller en förskolechef

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 3 §

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

10 kap. 2 §

Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Skolförordningen (2011:185)**5 kap 2 §**

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2016. Denna läroplan, tredje upplagan, tillämpas fram till dess att den fjärde upplagan träder i kraft den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019).

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

I detta avsnitt anges bland annat att;

”Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Enligt ett av de övergripande målen ska skolan ansvara för att varje elev

- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

I detta avsnitt anges bland annat att elever ska ges inflytande över utbildningen och att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Ett av skolans mål är att varje elev

- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad,
- verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen,
- svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och
- tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel och
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

*Centralt innehåll**Information och kommunikation*

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska*Syfte*

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

*Centralt innehåll**Informationssökning och källkritik*

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS

2010:37, Lgr 11) Reviderad 2017. (*obligatorisk fr.o.m. läsår 2018/2019*)

Under läsåret 2017/2018 är det *möjligt* att följa den fjärde upplagan av läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (reviderad 2017). Från och med den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019) är det däremot *obligatoriskt* att följa den fjärde upplagan av läroplanen. Avsnitt för att förtydliga skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens har lagts till i den fjärde upplagan (2017 års revidering). Exempelvis har i kursplanen för ämnet samhällskunskap, starkare betoning tillförts på att omfatta olika aspekter av digitala medier, till exempel hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering. I kursplanen för ämnet svenska har ett syfte för ämnet tillförts om att ge eleverna möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter.

Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna

sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.”

”Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens...”

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper

Samma innehåll i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

En punkt har lagts till under övergripande målen där det anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Ingen ny lydelse i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.
- Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap

Syfte

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information om samhället från olika källor. Genom

undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

Centralt innehåll

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska

Syfte

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

Centralt innehåll

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. (Proposition 2009/10:165)

"(...) Informationsteknikens utveckling ger snart sagt obegränsad tillgång till information men denna måste ordnas, granskas, värderas och omvandlas till kunskaper." (s. 223)